

3. Obyvatelstvo

3.1. Věková struktura

V Karlovarském kraji žije 45 513 obyvatel ve věku 35–44 let.

Nejsilnější skupinu obyvatel Karlovarského kraje tvoří lidé ve věkové skupině 35–44 roků (15,4 %), následuje skupina ve věku 55–64 roků (15,1 %). Nízká porodnost a prodlužující se věk obyvatelstva zapříčiňují stárnutí populace kraje, kdy podíl osob starších 64 let činí o 1,2 procentního bodu více než je tomu u dětí do 14 let. Při pohledu na věkovou strukturu a velikostní skupiny obcí zjišťujeme, že nejvíce dětí do 14 let (15,7 %) žije v obcích od 500 do 999 obyvatel, naopak nejméně v okresních metropolích (13,4 %). Opačný je poměr osob starších 65 let, kterých žije nejvíce právě ve třech největších městech kraje, a to v Karlových Varech, Chebu a Sokolově (16,8 %).

Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo podle věku a velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0 - 4	5 - 14	15 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 - 74	75 a více vč. nezjištěno
Kraj celkem	295 595	5,4	8,9	12,3	13,8	15,4	13,5	15,1	9,1	6,4
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	2 360	5,4	9,7	11,9	13,5	15,1	15,3	15,8	8,6	4,7
200 - 499	15 495	5,6	9,6	12,2	13,5	15,9	14,5	16,1	7,9	4,7
500 - 999	19 753	5,9	9,8	12,0	12,9	16,3	13,4	16,1	8,3	5,4
1 000 - 4 999	64 298	5,8	9,6	13,0	13,3	15,6	13,4	14,7	8,8	5,7
5 000 - 19 999	89 302	5,3	8,6	12,5	14,5	15,2	13,2	14,9	9,3	6,4
20 000 - 49 999	104 387	5,1	8,3	11,7	13,8	15,2	13,7	15,3	9,5	7,3
50 000 a více	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Index stáří dosahuje hodnoty 105,6 %.

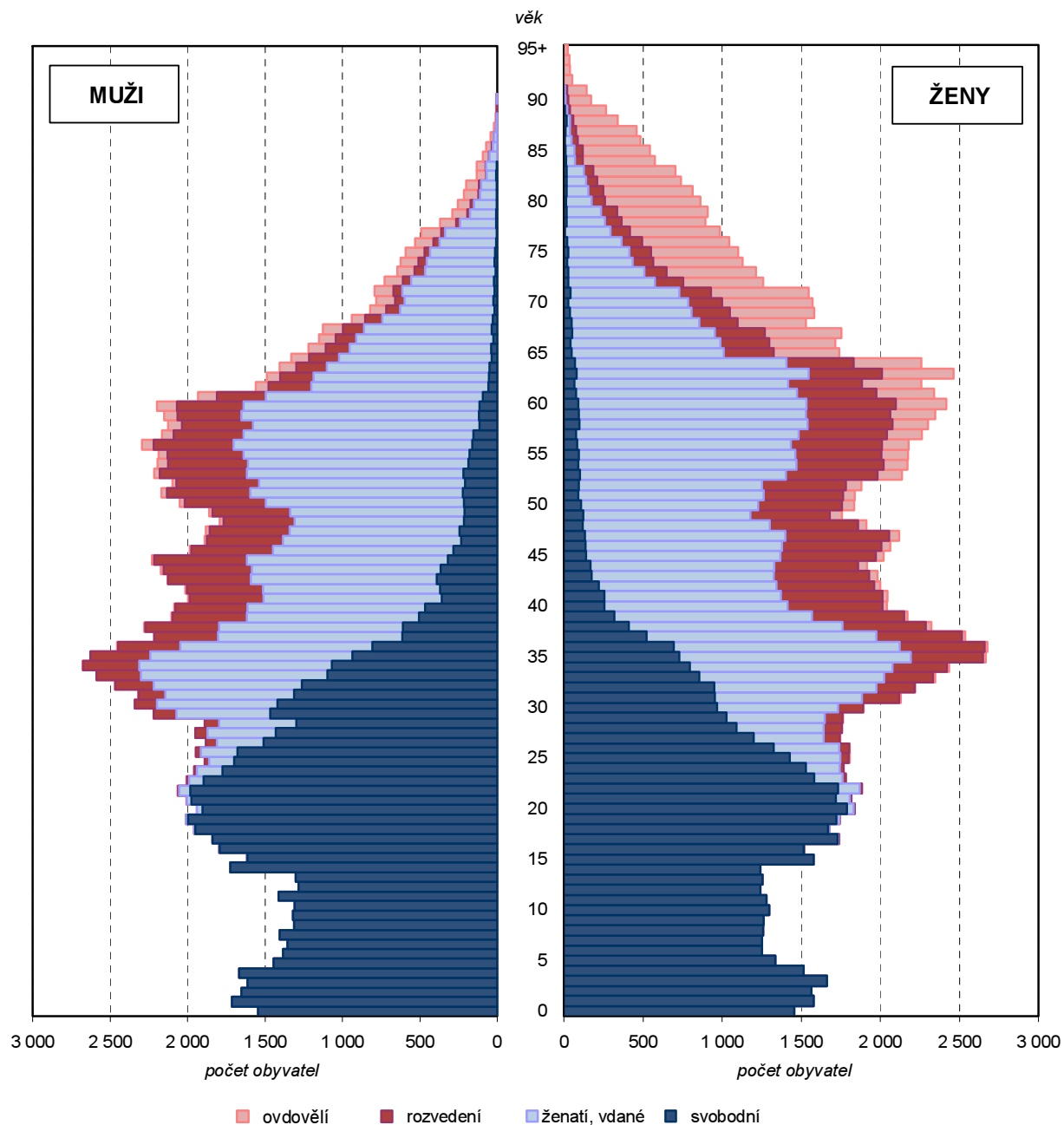
Právě soustředění největšího počtu osob starších 65 let do největších měst kraje popisuje i ukazatel indexu stáří. Index stáří definujeme jako poměr počtu osob starších 65 let a dětí ve věku 0–14 let. Pokud index stáří přesahuje hodnotu 100 %, znamená to, že je více osob v poproduktivním věku než dětí. Celkově za kraj index stáří dosahuje hodnoty 105,6 % a podtrhuje stav stárnutí populace Karlovarského kraje.

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku, index stáří a průměrný věk podle velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	Počet žen na 1 000 mužů	Z celku podle věku (%)			Index stáří	Průměrný věk	
				0 - 14	15 - 64	65 a více ¹⁾		muži	ženy
Kraj celkem	295 595	50,8	1 032	14,3	70,2	15,5	105,6	39,5	42,4
v tom obce s počtem obyvatel:									
do 199	2 360	49,8	992	15,0	71,6	13,4	84,8	40,0	40,5
200 - 499	15 495	48,7	951	15,3	72,1	12,6	79,9	39,0	40,8
500 - 999	19 753	49,4	976	15,6	70,8	13,6	84,6	39,2	41,1
1 000 - 4 999	64 298	50,7	1 027	15,4	70,1	14,5	91,2	38,8	41,2
5 000 - 19 999	89 302	50,2	1 009	13,9	70,3	15,7	110,0	39,3	42,6
20 000 - 49 999	104 387	51,9	1 080	13,4	69,7	16,9	121,6	40,3	43,4
50 000 a více	-	-	-	-	-	-	x	x	x

¹⁾ vč. nezjištěného věku

Graf 3.1 Věkové složení obyvatelstva podle pohlaví a rodinného stavu

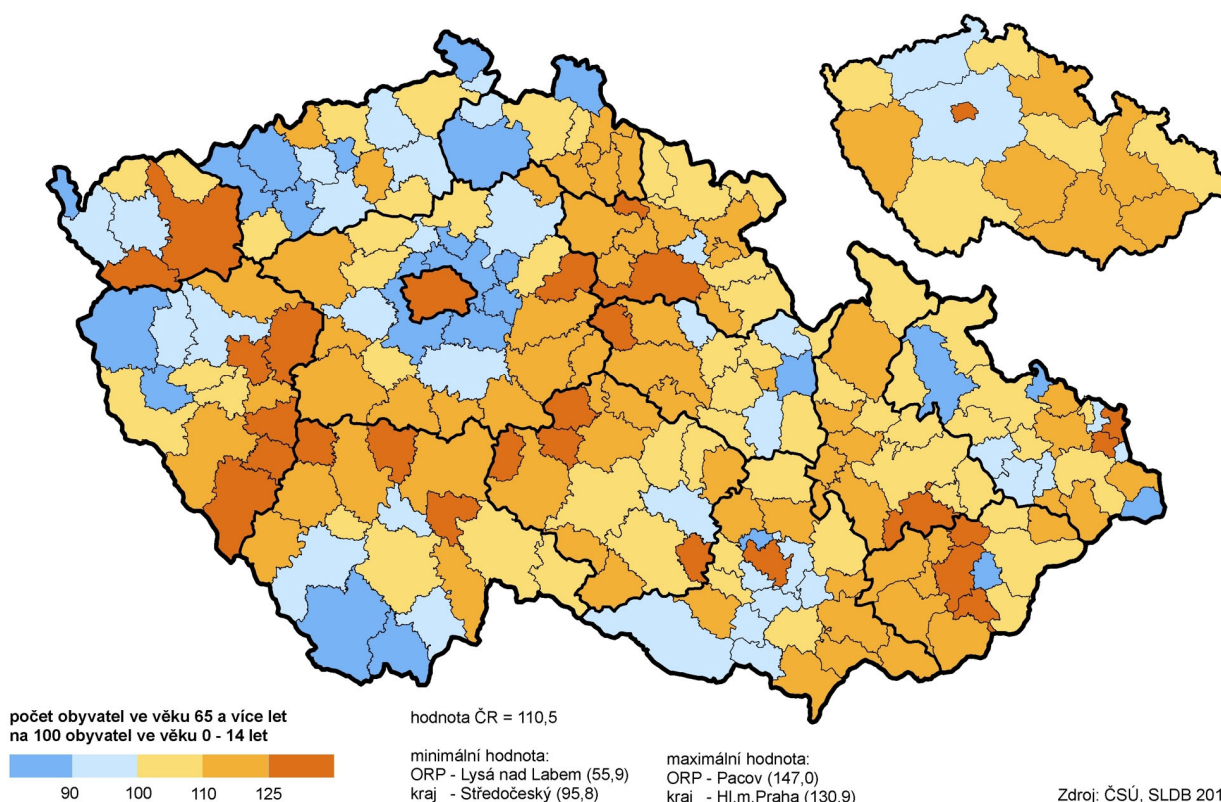
Průměrný věk žen je vyšší o 2,9 roku.

Ženy dosahují průměrného věku 42,4 roku, což je o 2,9 roku více než muži. Tak jak se starší populace soustřeďuje do velkých měst, tak s touto skutečností roste i průměrný věk obyvatel. V krajských metropolích zaznamenáváme rozdíl mezi průměrným věkem žen a mužů dokonce 3,1 roku.

Existují rozdíly v průměrném věku jednotlivých SO ORP.

Když porovnáme průměrný věk obyvatel podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP), zjistíme, že nejvyšší průměrný věk vykazují obyvatelé SO ORP Mariánské Lázně (42,5 roku) a SO ORP Karlovy Vary (42,3 roku), naopak nejmladší jsou lidé žijící v SO ORP Aš (39,9 roku).

Index stáří ve správních obvodech ORP a krajích

V kraji převažuje populace žen, a to vlivem žen v poproductivním věku.

Přestože v Karlovarském kraji žije více žen než mužů, tak v produktivním věku je mužů o 2 306 (tj. o 2,2 %) více než žen. Také dětská populace do 14 let je ve větší míře pohlaví mužského (více o 6,0 %). Naopak žen je více v poproductivním věku, a to dokonce o 8 160 (tj. o 30,2 %). Při srovnání mužů a žen od narození do 64 let je na tom mužská populace lépe o 2,9 %. Z toho vyplývá, že právě počet žen v poproductivním věku zvyšuje celkový počet žen v kraji.

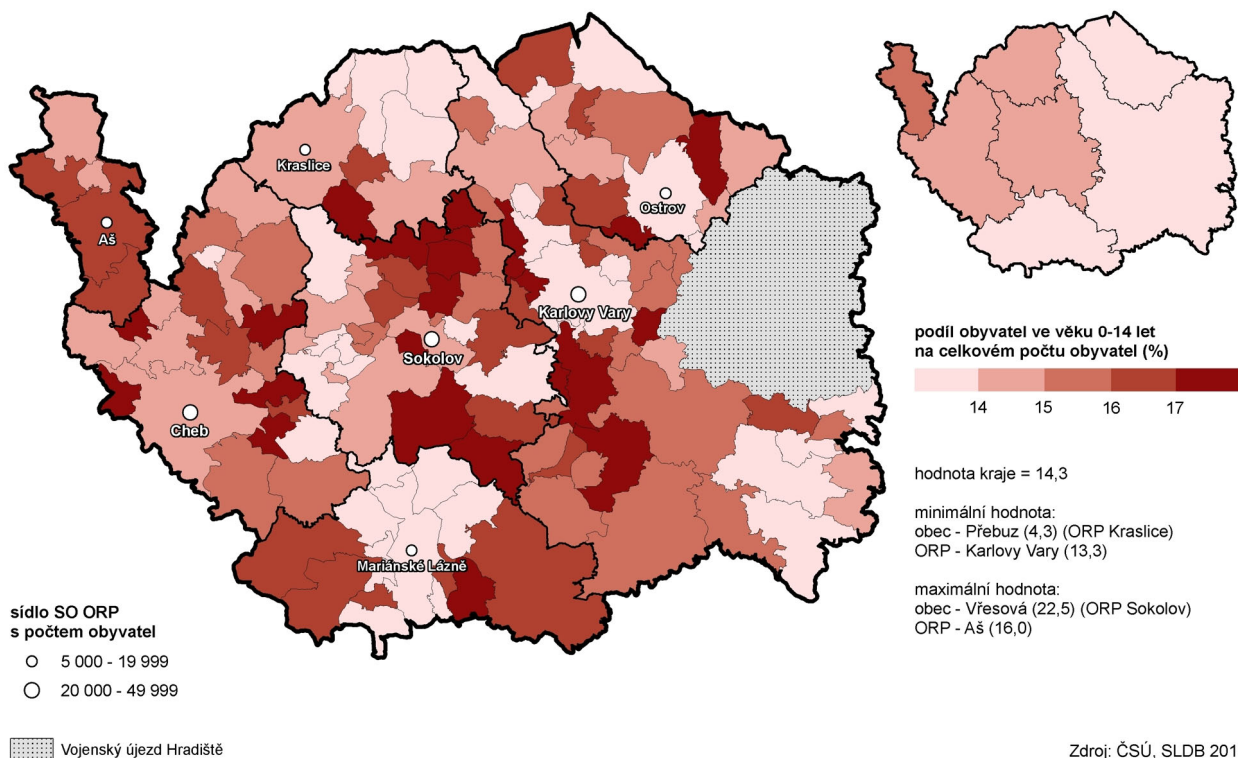
Tab. 3.1.3 Obyvatelstvo podle pohlaví, hlavních věkových skupin a velikostních skupin obcí

	Muži	v tom podle věku (%)			Ženy	v tom podle věku (%)		
		0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno		0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Kraj celkem	145 483	14,9	72,1	13,0	150 112	13,6	68,3	18,0
v tom obce s počtem obyvatel:								
do 199	1 185	14,3	73,8	11,8	1 175	15,7	69,3	15,0
200 - 499	7 943	15,5	73,5	11,0	7 552	15,1	70,6	14,3
500 - 999	9 995	16,4	71,7	11,9	9 758	14,8	69,8	15,4
1 000 - 4 999	31 715	16,1	71,7	12,2	32 583	14,7	68,5	16,8
5 000 - 19 999	44 458	14,4	72,7	12,9	44 844	13,5	68,0	18,5
20 000 - 49 999	50 187	14,2	71,7	14,1	54 200	12,7	67,9	19,4
50 000 a více	-	-	-	-	-	-	-	-

V okresních metropolitách žije o 4 013 žen více než mužů.

Vyšší průměrný věk, kterého dosahují ženy a skutečnost, že je obyvatelstvo v poproductivním věku nejvíce soustředěno ve třech největších městech kraje zapříčinily, že v těchto městech žije více o 3 443 žen ve věku 65 a více let než mužů stejného věku. To znamená, že na 100 mužů ve věku nad 65 let připadá téměř 150 žen.

Děti v obcích a správních obvodech ORP Karlovarského kraje

Nejvyšší podíl dětí do 14 let žije v SO ORP Aš.

Jak lze vysledovat z kartogramu výše, nejvyšší podíl dětí do 14 let v Karlovarském kraji žije v SO ORP Aš (16,0 %). Nejnižší podíl těchto dětí je zaznamenán v SO ORP Karlovy Vary (13,3 %) a v SO ORP Mariánské Lázně (13,4 %).

3.2. Rodinný stav

V manželství žilo 45,8 % mužů a 43,6 % žen.

Vlivem stárnutí populace a nových trendů v životě mladých lidí, kdy upřednostňují život single nebo ve svazcích bez oddání, dochází ke snižování počtu ženatých mužů a vdaných žen. V manželství žilo k datu sčítání 45,8 % mužů a 43,6 % žen. Zvláště výrazně se projevuje nový náhled na život u lidí ve věku 25–34 let, kdy jich je nejvíce svobodných. Je to způsobeno nejen životní filozofií, ale také možností dalšího studia a důležitým faktorem je i vysoká nezaměstnanost. S rostoucím věkem ubývá svobodných a přibývá rozvedených.

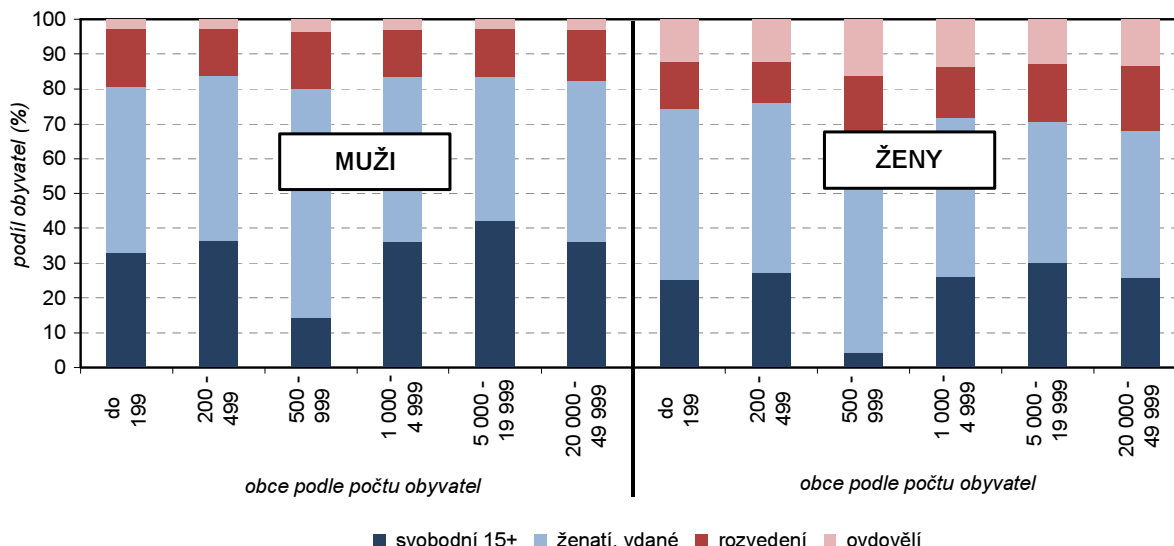
Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, rodinného stavu a věku

	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem	123 791	36,8	45,8	14,0	2,9	129 645	26,2	43,6	16,7	13,1
z toho ve věku:										
15 - 19	8 943	99,6	0,2	0,0	0,0	8 262	99,5	0,4	0,1	-
20 - 24	10 052	97,0	2,4	0,3	0,0	9 110	91,7	7,2	0,8	-
25 - 29	9 663	83,7	13,5	2,3	0,0	8 908	68,2	26,3	5,0	0,2
30 - 34	11 289	59,8	32,5	7,2	0,1	11 047	41,0	46,8	11,6	0,4
35 - 39	12 592	35,9	49,1	14,7	0,1	12 400	21,6	56,0	21,3	0,9
40 - 49	20 962	18,6	56,1	24,4	0,5	19 892	8,7	58,8	29,9	2,5
50 - 59	20 803	9,8	63,1	24,8	1,9	21 192	4,4	62,0	25,7	7,7
60 - 69	17 604	4,7	71,7	17,7	5,7	20 134	3,0	56,6	19,1	21,0
70 a více let	11 118	2,4	69,5	8,9	18,8	18 047	2,1	28,4	11,1	58,0

Podíl svobodných mužů je nejvyšší v obcích s 5 000–19 999 obyvateli.

Nejvyšší podíl svobodných mužů žije v obcích s 5 000–19 999 obyvateli (47,6 %), svobodných žen v obcích od 200 do 499 obyvatel (38,2 %). Ženatí muži se vyskytují nejvíce v okresních metropolích (39,8 %), vdané ženy pak v obcích od 500 do 999 obyvatel (42,2 %). Rozvedení muži jsou nejvíce zastoupeni v nejmenších obcích (14,1 %) a rozvedené ženy naopak v největších městech kraje (16,5 %). Podíl ovdovělých mužů i žen je zastoupen ve všech velikostních skupinách obcí velmi podobným podílem.

Graf 3.2 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, rodinného stavu a velikostních skupin obcí (ze zjištěných hodnot)

3.3. Plodnost žen

V Karlovarském kraji připadá v průměru na jednu ženu 1,6 dítěte.

Jelikož v Karlovarském kraji převládají ženy ve vyšších věkových skupinách, odráží se tato skutečnost i v počtu jim narozených dětí. Starší ročníky žen (50leté a starší) porodily více než 2 děti, naopak mladší ročníky (20–34 let) porodily pouze 1 dítě. Největší četností jsou 2 děti na jednu ženu (38,5 %).

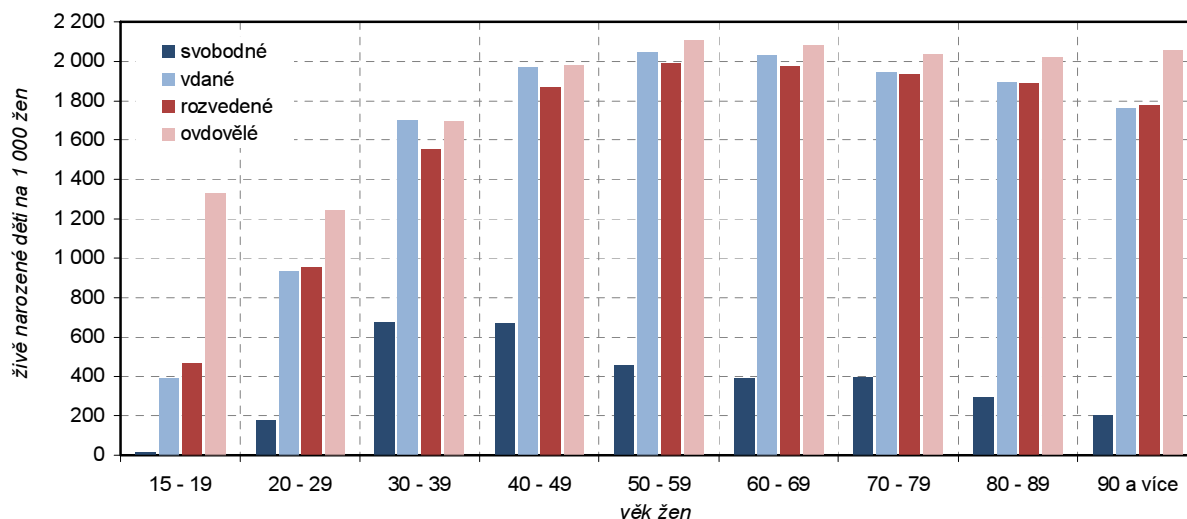
Tab. 3.3.1 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí a věku

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Celkem	129 645	19,1	20,2	38,5	12,4	4,8	5,0	1 647
z toho ve věku:								
15 - 19	8 262	74,6	2,4	0,4	0,0	x	22,6	42
20 - 24	9 110	71,5	14,2	3,6	0,7	0,1	9,9	265
25 - 29	8 908	47,3	29,1	13,2	2,4	1,0	7,0	725
30 - 34	11 047	20,9	34,2	32,8	5,4	1,9	4,7	1 310
35 - 39	12 400	9,5	28,7	45,3	10,1	3,0	3,4	1 693
40 - 44	10 000	6,9	24,6	48,8	12,6	4,7	2,4	1 862
45 - 49	9 892	6,3	21,6	50,4	14,8	4,6	2,3	1 923
50 - 59	21 192	5,6	16,3	51,6	18,2	6,1	2,3	2 058
60 - 69	20 134	4,7	16,3	51,5	18,9	6,7	1,9	2 106
70 a více let	18 047	4,7	19,1	43,6	19,5	10,8	2,2	2 210

Nejvíce dětí rodily ročníky 1921 a starší.

Nejvyšší počet živě narozených dětí na 1 000 žen je patrný u žen ve věku mezi 40–49 roky. U svobodných žen se tento ukazatel posunul do věkové kategorie 35–44 let. U vdaných, rozvedených a ovdovělých žen se s přibývajícím věkem počet živě narozených dětí zvyšuje.

Graf 3.3 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen

Tab. 3.3.2 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Celkem	129 645	19,1	20,2	38,5	12,4	4,8	5,0	1 647
v tom vzdělání:								
základní vzdělání vč. neukončeného	33 643	21,5	14,2	31,7	17,6	10,4	4,6	1 877
střední vzdělání vč. vyučení (bez maturity)	36 934	11,3	22,0	46,4	14,9	3,9	1,7	1 791
úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	40 309	22,8	24,0	42,3	8,2	1,3	1,4	1 407
vysokoškolské	8 557	28,8	23,8	39,1	6,5	0,8	0,9	1 265
bez vzdělání	1 277	35,5	10,8	19,0	11,9	17,1	5,6	1 860
nezjištěno	8 925	14,3	16,4	16,4	7,0	5,1	40,7	1 613

Téměř 29 % vysokoškolaček je bezdětných.

Všeobecný trend zvyšování úrovně vzdělanosti se promítl i do oblasti rozložení počtu dětí podle vzdělání matky. Jak můžeme vidět, tak s rostoucím stupněm vzdělání se snižuje počet živě narozených dětí. Matky se základním vzděláním porodily 1,9 dítěte a vysokoškolačky pouze 1,3 dítěte.

Věřící ženy rodí více dětí.

Vezmeme-li v úvahu náboženské vyznání žen a jeho vliv na počet dětí, vidíme, že počet dětí na 1 000 žen je u věřících (1 810) stále vyšší než u žen bez vyznání (1 526).

Tab. 3.3.3 Ženy ve věku 15 a více let podle počtu živě narozených dětí, náboženské víry a věku

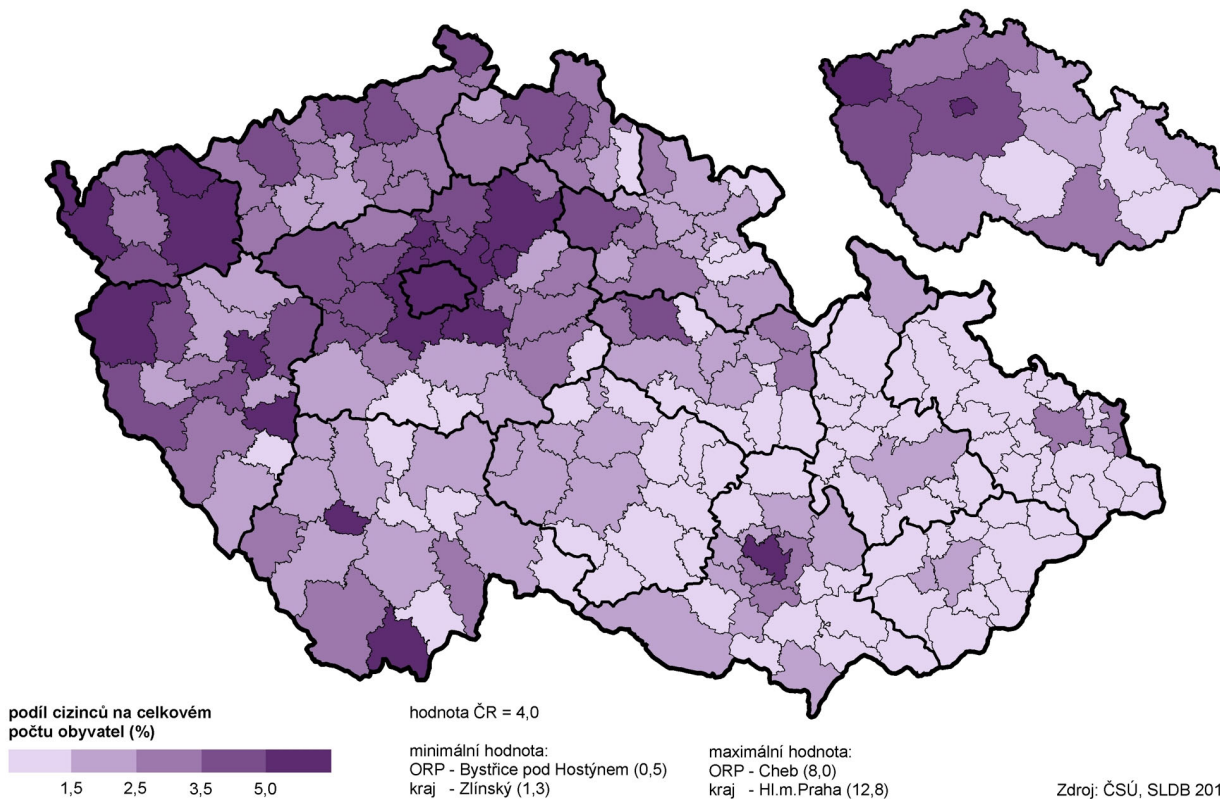
	Ženy ve věku 15 a více let	v tom s počtem všech živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4 a více	nezjištěno	
Věřící								
Celkem	20 020	15,4	19,8	41,6	15,2	6,4	1,6	1 810
z toho ve věku:								
15 - 29	2 280	71,4	14,7	6,2	1,1	0,6	5,8	354
30 - 49	4 792	14,4	27,0	41,9	11,2	4,3	1,2	1 662
50 a více let	12 912	5,9	18,0	47,8	19,2	8,2	0,9	2 110
Bez náboženské víry								
Celkem	49 559	23,1	20,5	39,3	11,4	3,6	2,2	1 526
z toho ve věku:								
15 - 29	11 750	73,4	14,4	5,1	0,8	0,2	6,1	295
30 - 49	18 692	10,7	28,3	47,1	10,4	2,8	0,7	1 673
50 a více let	18 981	4,2	16,6	52,9	19,0	6,5	0,8	2 106

3.4. Cizinci, státní občanství

Na území kraje žilo 93,1 % českých státních příslušníků.

Na území kraje žilo v době sčítání 93,1 % českých státních příslušníků. Z ostatních zemí jsou nejpočetněji zastoupeni ze zemí Asie – občané Vietnamu (2,0 %), následují evropské země mimo EU – občané Ruska a Ukrajiny, nakonec ze zemí EU – občané Německa a Slovenska.

Cizinci ve správních obvodech ORP a krajích

Podíl cizinců činí 5,6 %. Podíl cizinců na počtu obyvatel Karlovarského kraje činil 5,6 %, což je druhý nejvyšší podíl v rámci České republiky po Hlavním městě Praze. Nejvíce se na tomto vysokém počtu cizinců podílely SO ORP Cheb (8,0 %), SO ORP Aš (7,3 %) a SO ORP Karlovy Vary (7,0 %). Nejméně jsou cizinci zastoupeni v SO ORP Sokolov (2,6 %).

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a státního občanství

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	295 595	49,2	50,8	14,3	70,2	15,5
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	275 139	48,7	51,3	14,4	69,4	16,1
jiné země EU	4 274	64,5	35,5	5,0	82,8	12,2
z toho:						
Bulharsko	157	56,1	43,9	5,1	79,0	15,9
Itálie	41	87,8	12,2	2,4	87,8	9,8
Německo	1 847	79,3	20,7	1,6	80,5	17,9
Nizozemsko	84	61,9	38,1	1,2	84,5	14,3
Polsko	214	44,9	55,1	2,3	86,9	10,7
Rumunsko	187	58,3	41,7	11,2	76,5	12,3
Slovensko	1 543	50,9	49,1	8,9	86,2	4,9
evropské země mimo EU	5 394	47,0	53,0	11,5	82,8	5,7
z toho:						
Bělorusko	130	33,8	66,2	8,5	86,2	5,4
Chorvatsko	84	60,7	39,3	17,9	72,6	9,5
Moldavská republika	81	45,7	54,3	7,4	87,7	4,9
Rusko	2 615	46,3	53,7	13,3	78,4	8,3
Ukrajina	2 278	46,4	53,6	9,0	88,4	2,6
země Afriky	68	85,3	14,7	-	100,0	-
země Severní Ameriky	54	66,7	33,3	7,4	77,8	14,8
z toho:						
Spojené státy	46	69,6	30,4	6,5	78,3	15,2
Kanada	8	50,0	50,0	12,5	75,0	12,5
země Asie	6 780	56,7	43,3	15,0	83,2	1,8
z toho:						
Kazachstán	167	49,1	50,9	12,6	81,4	6,0
Mongolsko	140	37,9	62,1	18,6	78,6	2,9
Vietnam	6 067	57,6	42,4	15,3	83,2	1,5
dvojí občanství	778	55,8	44,2	21,3	55,9	22,8
z toho:						
ČR a SR	166	48,8	51,2	13,3	53,6	33,1
bez státního občanství	77	58,4	41,6	14,3	79,2	6,5
nezjištěno	3 001	56,1	43,9	14,3	72,1	13,6

Cizinců je více než 4/5 v produktivním věku. Cizí státní příslušníci se stěhují do Karlovarského kraje převážně za prací, v produktivním věku jich je více než čtyři pětiny. Rozdíly nacházíme u jednotlivých pohlaví, kdy mužů je více Němců, Vietnamců a Slováků, naopak žen je více Rusek a Ukrajinek, což souvisí zvláště s pracovními příležitostmi.

3.5. Národnost, mateřský jazyk

Národnost byl dobrovolný údaj.

Ve sčítání 2011 byl údaj o národnosti dobrovolný a každý mohl tento ukazatel vyplnit podle svého rozhodnutí, včetně uvedení dvou národností nebo neuvedení žádné.

Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a národnosti

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	295 595	49,2	50,8	14,3	70,2	15,5
v tom:						
osoby hlásící se k jedné národnosti	211 320	48,3	51,7	13,4	69,7	16,9
z toho národnost:						
česká	190 285	48,3	51,7	14,1	70,0	15,9
moravská	341	66,9	33,1	2,3	56,0	41,6
slovenská	7 217	45,9	54,1	1,7	62,8	35,5
polská	253	30,0	70,0	1,6	72,3	26,1
německá	4 431	45,3	54,7	2,3	54,5	43,2
romská	213	53,1	46,9	12,2	80,3	7,5
bulharská	148	51,4	48,6	3,4	71,6	25,0
maďarská	763	47,3	52,7	0,8	57,7	41,5
mongolská	116	35,3	64,7	19,0	79,3	1,7
ruská	1 112	39,3	60,7	13,0	77,3	9,6
ukrajinská	1 376	42,1	57,9	9,4	83,6	6,9
vietnamská	3 597	56,7	43,3	16,9	81,7	1,4
osoby hlásící se ke dvěma národnostem	2 498	49,9	50,1	12,1	59,1	28,8
národnost neuvedena	81 777	51,6	48,4	16,7	71,7	11,6

V kraji žije 64,4 % Čechů.

Z celkového počtu obyvatel kraje se jich přihlásilo k české národnosti 64,4 %. Další nejpočetnější skupinou jsou Slováci (2,4 %). Svobodnou vůli k neuvedení národnosti využilo 27,7 % občanů.

Čeština je mateřským jazykem 83,3 % obyvatel kraje.

Mateřský jazyk byl ve sčítání definován jako jazyk, kterým se sčítanou osobou v jejím dětství hovořila matka nebo osoby, které sčítanou osobu vychovávaly. Češtinu jako mateřský jazyk uvedlo 83,3 % obyvatel kraje a slovenštinu 2,0 %.

Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a mateřského jazyka

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	295 595	49,2	50,8	14,3	70,2	15,5
v tom:						
osoby s jedním mateřským jazykem	263 674	48,9	51,1	14,2	70,5	15,3
z toho:						
český	246 336	49,1	50,9	14,8	71,1	14,1
slovenský	5 843	42,8	57,2	1,6	49,8	48,6
polský	255	37,3	62,7	1,2	70,2	28,6
německý	2 619	39,8	60,2	0,6	31,3	68,0
romský	275	52,4	47,6	13,1	74,5	12,4
bulharský	118	58,5	41,5	3,4	66,9	29,7
maďarský	702	40,9	59,1	0,7	46,6	52,7
mongolský	106	35,8	64,2	17,0	80,2	2,8
ruský	1 628	40,4	59,6	10,8	80,5	8,7
ukrajinský	1 278	40,6	59,4	7,0	85,1	7,9
vietnamský	3 486	55,8	44,2	12,5	85,9	1,7
osoby se dvěma mateřskými jazyky nezjištěno	12 268	47,2	52,8	9,2	60,1	30,7
	19 653	55,1	44,9	18,8	71,7	9,5

3.6. Místo narození

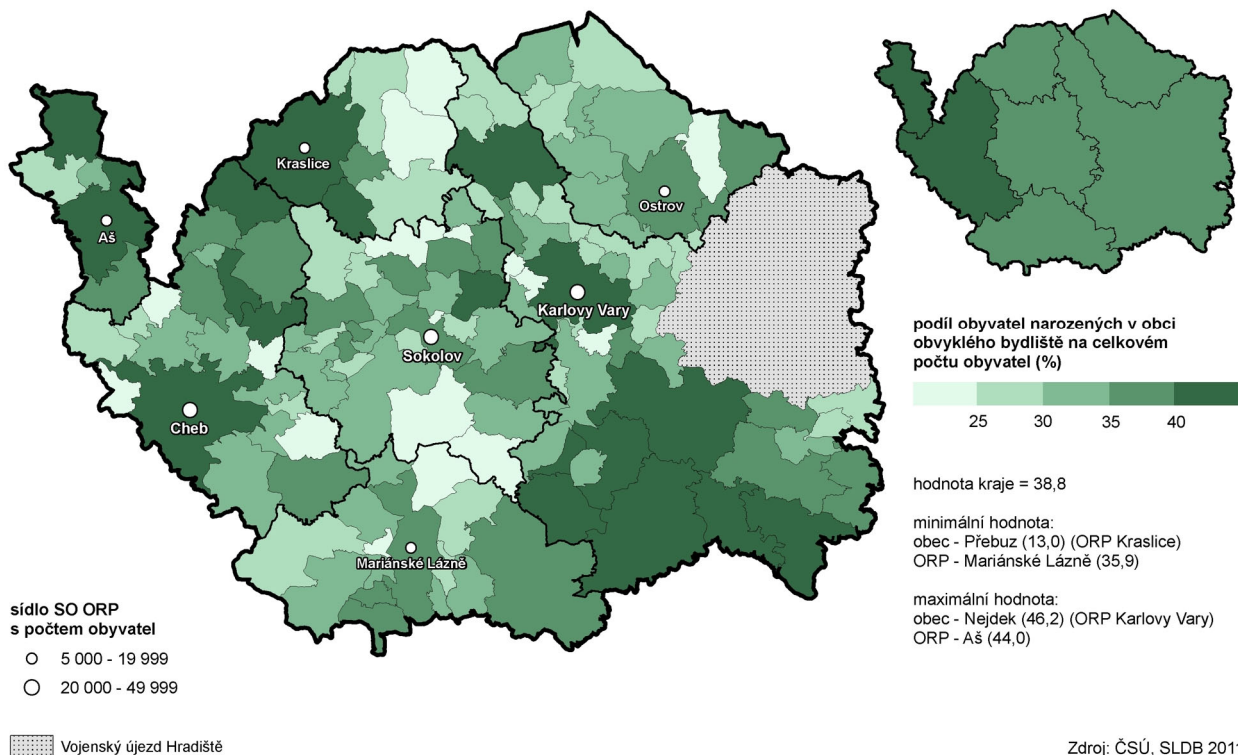
V obci svého rodiště žije 44,1 % obyvatel.

Již potřeby od poválečné doby byl při sčítání lidu zjišťován údaj o místě narození sčítané osoby, a to podle bydliště matky v době narození sčítané osoby, ne podle místa narození jako takového. V České republice se narodilo 88,1 % obyvatel Karlovarského kraje. Celkem 44,1 % obyvatel se narodilo v obci bydliště. Téměř čtvrtina obyvatel se narodila v jiném kraji České republiky, než k datu sčítání bydlela. S rostoucím věkem se snižuje podíl osob žijících v obci svého rodiště. Při srovnání jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností zjišťujeme, že největší podíl rodáků žije v SO ORP Aš (44,0 %).

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a podle bydliště matky v době narození

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	295 595	49,2	50,8	14,3	70,2	15,5
v tom:						
narození v České republice	260 389	49,3	50,7	15,8	71,0	13,2
z toho:						
v obci bydliště	114 832	51,7	48,3	28,6	69,3	2,1
v jiné obci okresu	40 740	48,0	52,0	11,3	85,7	3,0
v jiném okrese kraje	15 434	46,4	53,6	9,2	87,7	3,1
v jiném kraji	64 437	46,2	53,8	2,1	57,7	40,2
narození v zahraničí	33 313	48,5	51,5	2,5	65,0	32,5
z toho ve Slovenské republice	12 306	43,9	56,1	0,8	55,6	43,6
nezjištěno	1 893	53,1	46,9	6,9	49,9	43,2

Rodáci v obcích a správních obvodech ORP Karlovarského kraje

3.7. Vztah k náboženské víře

Náboženská víra byl dobrovolný údaj.

Ve sčítání 2011 byl údaj o náboženské víře dobrovolný a každý mohl tento ukazatel vyplnit podle svého rozhodnutí nebo neuvést žádný údaj.

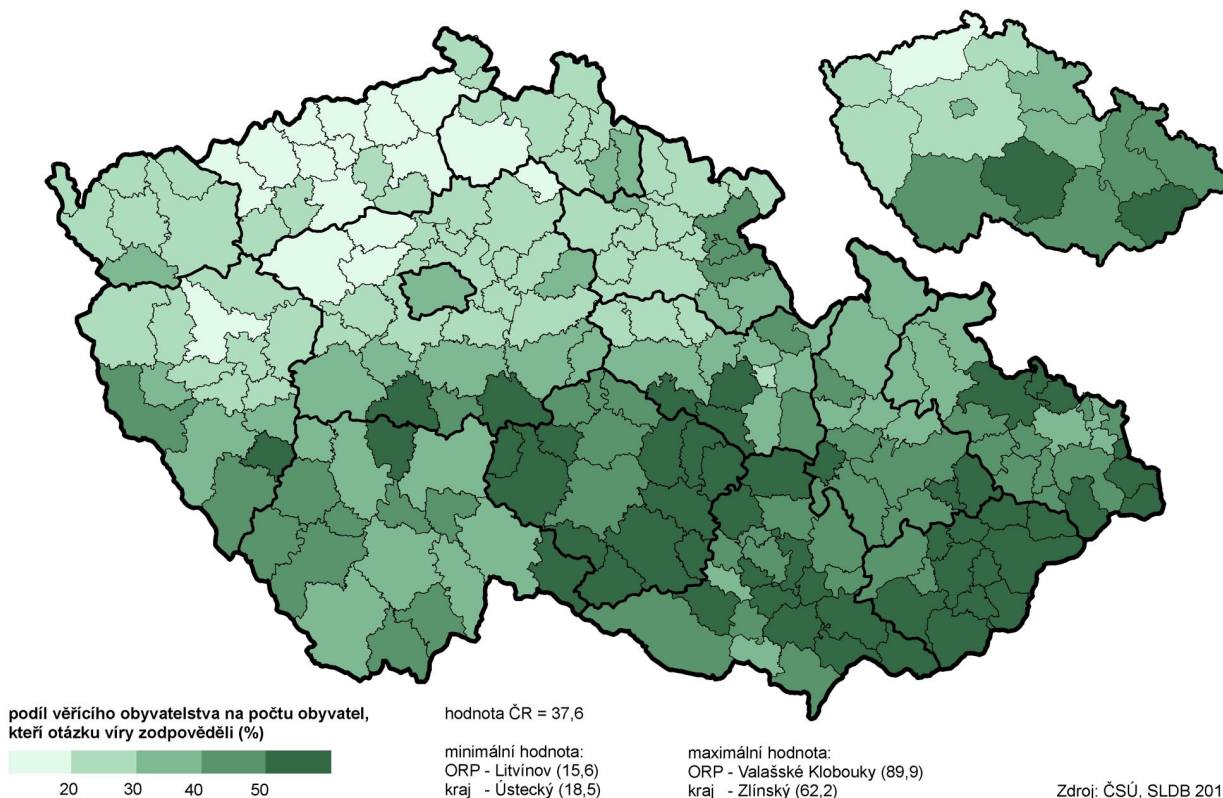
Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a náboženské víry

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0 - 14	15 - 64	65 a více vč. nezjištěno
Obyvatelstvo	295 595	49,2	50,8	14,3	70,2	15,5
z toho podle náboženské víry:						
věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti	16 825	44,9	55,1	6,1	71,0	23,0
věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti	21 107	43,3	56,7	7,1	51,7	41,3
z toho:						
Bratrská jednota baptistů	412	43,0	57,0	10,4	71,1	18,4
Církev československá husitská	457	40,9	59,1	4,4	38,5	57,1
Církev řeckokatolická	301	40,5	59,5	6,6	48,5	44,9
Církev římskokatolická	11 666	41,4	58,6	5,9	43,3	50,8
Českobratrská církev evangelická	1 163	40,8	59,2	6,0	49,8	44,2
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	655	38,9	61,1	9,3	69,3	21,4
Pravoslavná církev v českých zemích	895	42,0	58,0	12,0	65,4	22,7
bez náboženské víry	117 494	50,5	49,5	15,0	74,8	10,2
neuveдено	140 136	49,6	50,4	15,7	69,1	15,2

Karlovarský kraj má druhý nejnižší podíl věřících v ČR, a to 12,8 % obyvatel.

Karlovarský kraj patří mezi kraje s nejmenším podílem věřících obyvatel. Jen 12,8 % obyvatel se přihlásilo k náboženskému vyznání. Celkem 39,7 % obyvatel uvedlo, že jsou bez náboženské víry a 47,4 % obyvatel využilo svobodné vůle tento údaj neuvést. U obyvatel v poproduktivním věku je podíl věřících vyšší.

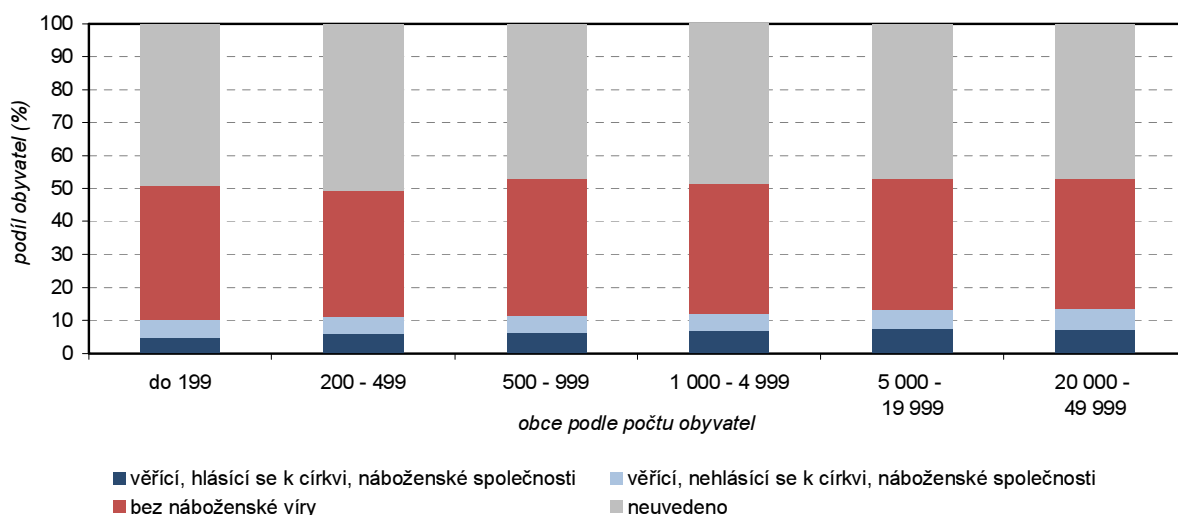
Věřící obyvatelstvo ve správních obvodech ORP a krajích (z uvedených hodnot)

Tab. 3.7.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, náboženské víry a velikostních skupin obcí

	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Kraj celkem	37 932	12,8	16 687	44,0	21 245	56,0	117 494	39,8	140 136	47,4
v tom obce s počtem obyvatel:										
do 199	240	10,2	126	52,5	114	47,5	961	40,7	1 158	49,1
200 - 499	1 697	11,0	750	44,2	947	55,8	5 975	38,6	7 823	50,5
500 - 999	2 282	11,6	1 003	44,0	1 279	56,0	8 155	41,3	9 313	47,2
1 000 - 4 999	7 688	12,0	3 436	44,7	4 252	55,3	25 434	39,6	31 167	48,5
5 000 - 19 999	11 833	13,3	5 300	44,8	6 533	55,2	35 639	39,9	41 818	46,8
20 000 - 49 999	14 192	13,6	6 072	42,8	8 120	57,2	41 330	39,6	48 857	46,8
50 000 a více	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Graf 3.4 Obyvatelstvo podle náboženské víry a velikostních skupin obcí

Věřících žen je více než věřících mužů.

Při porovnání religiozity podle velikostního rozdělení obcí neexistují velké rozdíly. Podílem nejvíce věřících obyvatel žije v největších obcích kraje, naopak nejméně v nejmenších. Podle pohlaví je více věřících mezi ženami.

3.8. Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělanost obyvatel kraje roste.

Významnou charakteristikou, zjišťovanou při sčítání lidu, je dosažené vzdělání osob starších 15 let. Růst vzdělanosti je dobře patrný při rozdělení obyvatel do věkových skupin. Největší počet obyvatel se základním vzděláním je u osob starších 70 let, nebereme-li v úvahu věkovou skupinu 15–19 let. Na tuto skupinu má značný vliv nízký věk osob, u kterých zatím nemohlo dojít k dosažení zamýšleného vzdělání.

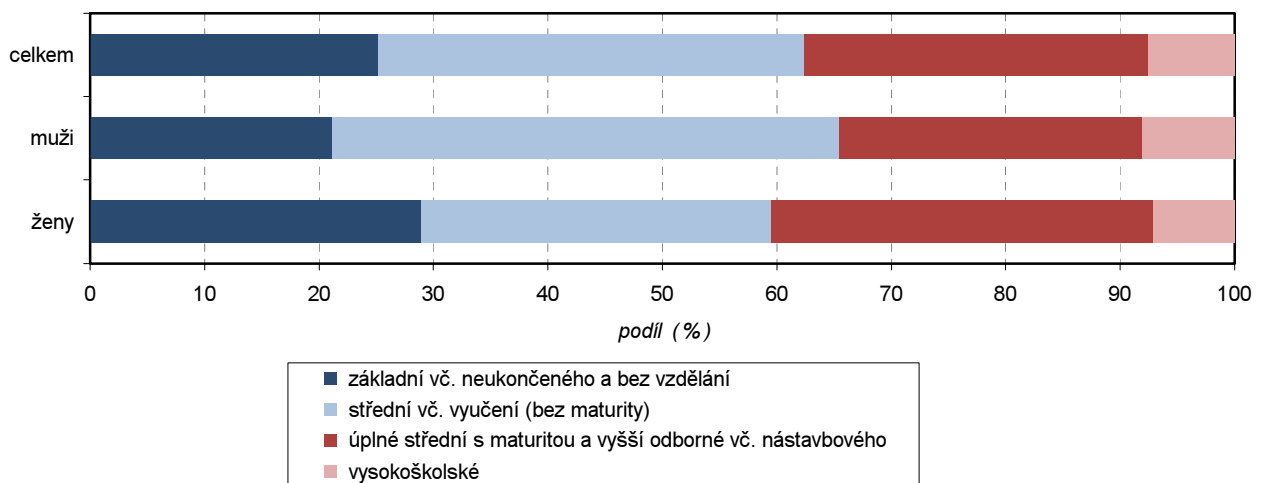
V kraji převládají středoškoláci bez maturity.

Nejpočetnější skupinu obyvatel Karlovarského kraje tvoří lidé se vzděláním učňovským a středním bez maturity (34,3 %). Maturantů bylo v kraji sečteno 27,7 %, a to nejvíce ve věkové skupině 30–39 let, celkově převažují ve skupině maturantů ženy.

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví, věku a nejvyššího ukončeného vzdělání

	Celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)						
			15 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	253 436	51,2	6,8	14,9	18,7	16,1	16,6	14,9	11,5
v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání:									
základní vč. neukončeného	56 826	59,2	21,6	11,0	10,1	8,3	14,4	14,7	19,6
střední vč. vyučení (bez maturity)	86 947	42,5	1,4	11,8	20,8	18,6	19,9	17,0	10,4
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	70 282	57,4	1,2	20,8	21,9	18,2	14,8	14,7	8,3
vysokoškolské	17 700	48,3	x	16,2	20,9	21,4	18,6	14,3	8,6
v tom:									
bakalářské	3 274	56,3	x	49,6	30,1	13,4	4,3	1,4	1,1
magisterské	14 010	47,0	x	8,8	18,7	23,6	21,8	17,2	9,9
doktorské	416	31,0	x	2,9	21,9	12,7	22,1	18,0	21,6
bez vzdělání	2 152	59,3	3,4	14,8	16,4	14,6	17,3	12,4	19,0
nezjištěno	19 529	45,7	14,6	17,4	20,4	15,7	12,4	7,7	6,5

Graf 3.5 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

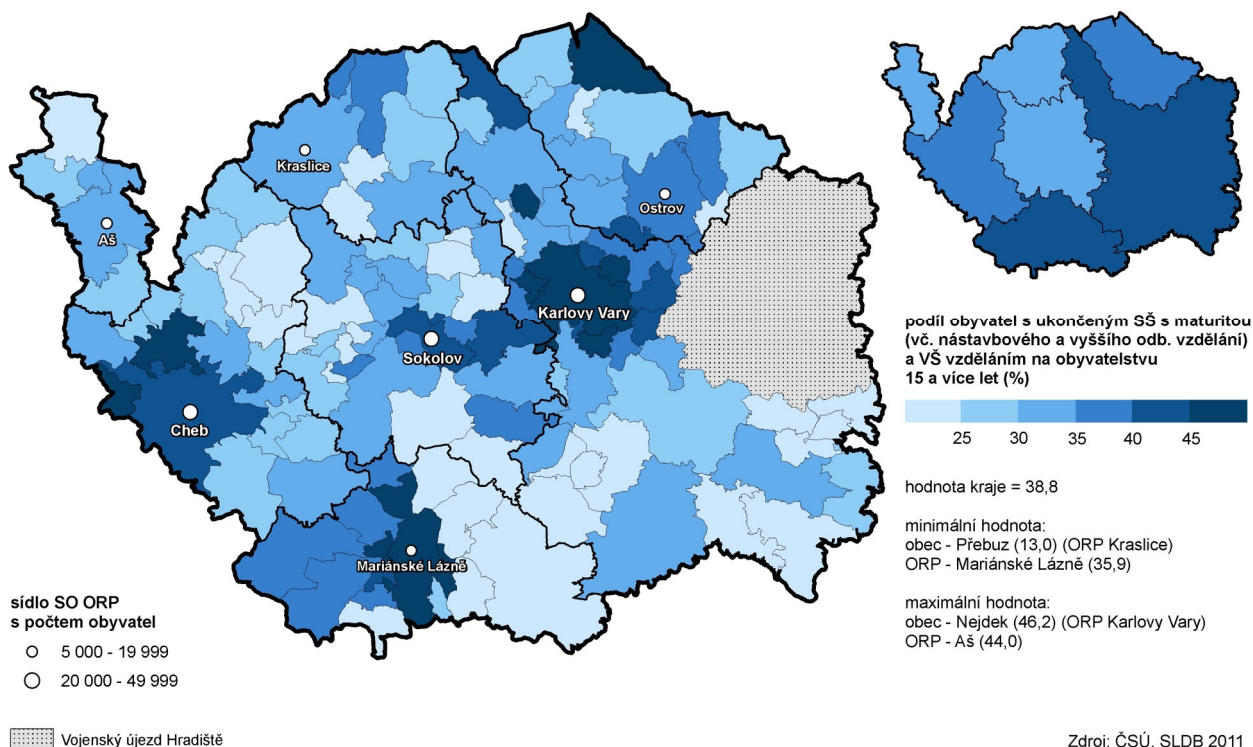
V kraji je 7,0 % vysokoškoláků.

Vysokoškoláků je v kraji pouze 7,0 %, ale pozitivem je vysoký podíl bakalářů ve věku 20–39 let (79,7 %), toto studium upřednostňuje více žen. Magisterského a doktorského vzdělání dosáhlo více mužů, a to ve věku 40–59 let.

Nejvyšší podíl vysokoškoláků žije v SO ORP Karlovy Vary.

V SO ORP Karlovy Vary žije nejnižší podíl obyvatel se základním vzděláním (19,2 %) a zároveň nejvyšší podíl obyvatel se vzděláním vysokoškolským (9,3 %). Vysoký podíl vysokoškoláků vykazuje také SO ORP Mariánské Lázně (8,8 %).

**Obyvatelstvo se vzděláním středoškolským s maturitou a vyšším
v obcích a správních obvodech ORP Karlovarského kraje
(ze zjištěných hodnot)**

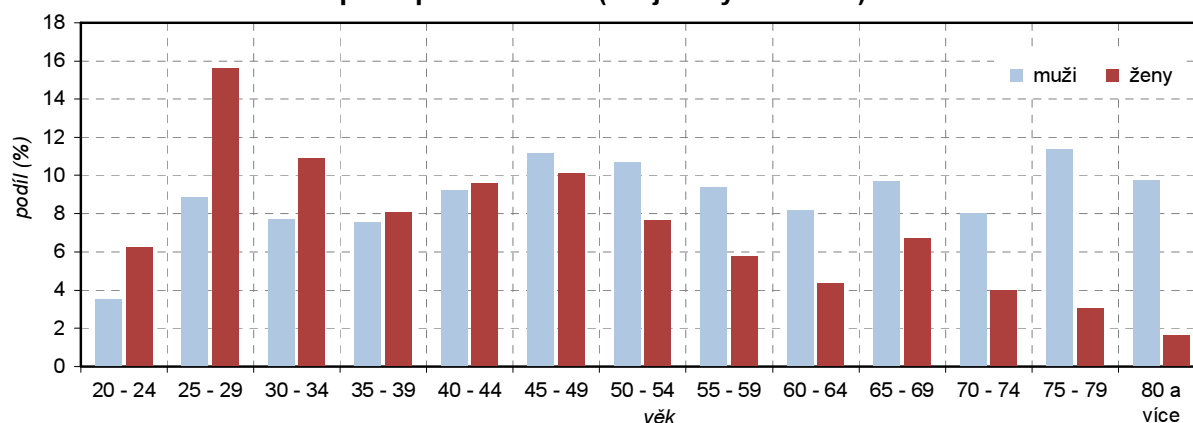
**Maturantů
a vysokoškoláků žije
nejvíce v okresních
metropolích.**

Zohledníme-li velikostní skupiny obcí, pak nejvíce obyvatel se základním a neukončeným vzděláním žije v obcích od 1 000 do 4 999 obyvatel. Podíl středoškoláků bez maturity je největší v obcích od 200 do 499 obyvatel. Maturantů a vysokoškoláků je nejvíce soustředěno ve třech okresních metropolích kraje. V těchto správních a administrativních centrech je pro tyto skupiny obyvatel větší možnost uplatnění na trhu práce.

Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání a velikostních skupin obcí

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	v tom podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%)					
		základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	vysoko- školské	bez vzdělání	nezjištěno
Kraj celkem	253 436	22,4	34,3	27,7	7,0	0,8	7,7
v tom obce s počtem obyvatel:							
do 199	2 005	25,6	37,7	24,3	5,7	1,3	5,4
200 - 499	13 126	25,0	38,2	22,4	4,8	1,7	7,9
500 - 999	16 665	24,7	37,9	24,4	6,2	0,9	5,8
1 000 - 4 999	54 390	26,5	37,3	23,2	4,9	1,5	6,8
5 000 - 19 999	76 862	23,0	35,5	28,1	6,2	0,6	6,5
20 000 - 49 999	90 388	18,7	30,2	31,6	9,4	0,5	9,6
50 000 a více	-	-	-	-	-	-	-

Graf 3.6 Podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním podle pohlaví a věku (ze zjištěných hodnot)

Nejnižší podíl vysokoškoláků ze všech krajů ČR (7 %).

Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje činil 7,0 %, což je nejnižší podíl v rámci celé České republiky a ve srovnání s republikovým průměrem je nižší o 5,5 procentního bodu. Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných obyvatel žije v Hlavním městě Praze, což je o 16,6 procentního bodu více než v Karlovarském kraji.

Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ve správních obvodech ORP a krajích (ze zjištěných hodnot)

